

22.08.2019

Asia/5

§ 130

Oikaisuvaatimus koskien johtokunnan päätöstä liikenneliikelaitoksen henkilöstö- ja liiketoiminnantukiyksikön johtajan viran täyttämistä

HEL 2019-007001 T 01 01 01 01

Päätös

Johtokunta päätti esityksessä mainituilla perusteilla hylätä 15.7.2019 päivätyn oikaisuvaatimuksen koskien johtokunnan 25.6.2019 (125 §) tekemää henkilöstö ja liiketoiminnan tuki -yksikön johtajan viran täyttämistä koskevaa päätöstä.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt perusteet eivät anna aihetta päätöksen muuttamiseen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus 15.7.2019, liikenneliikelaitoksen johtokunnan päätös 25.6.2019 § 25

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Oikaistavaksi vaadittu päätös

22.08.2019

Johtokunta on 25.6.2019 tekemällään päätöksellä (liite 1) päättänyt valita liikenneliikelaitoksen henkilöstö ja liiketoiminnan tuki -yksikön johtajan virkaan 1.10.2019 alkaen Petri Lumijärven, joka täyttää parhaiten viranhoidolle asetetut vaatimukset ja on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan soveltuvin kyseiseen tehtävään.

Liikenneliikelaitoksen henkilöstö ja liiketoiminnan tuki -yksikön johtajan valintapäätöksestä on tehty 15.7.2019 päivätty ja samana päivänä Helsingin kaupungin kirjaamoon saapunut liitteenä oleva oikaisuvaatimus (liite 2), jossa on vaadittu johtokunnan viran täyttämistä koskevan päätöksen kumoamista laillisuus- ja tarkoituksenmukaisuusperusteella.

Oikaisuvaatimuksen tekemisen edellytykset

Kuntalain 134 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallituksen, lautakunnan ja valiokunnan, niiden jaoston sekä niiden alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua ja säännöksen 3 momentin mukaan, jos hallintosäännössä on kuntalain 92 §:n nojalla määrätty, että päätös voidaan ottaa liikelaitoksen johtokunnan käsiteltäväksi, oikaisuvaatimus johtokunnan ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdään johtokunnalle.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 11 luvun 1 § 1 momentin 1 kohdan mukaan liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen organisaation ylimmästä tasosta ja säännöksen 1 momentin 2 kohdan mukaan ottaa liikelaitoksen johtajan suoran alaisen.

Kuntalain 137 § 1 momentin mukaan oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus on kuntalain 138 §:n mukaan tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asiakirja katsotaan annetun tiedoksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 19 §:n mukaan kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Liikenneliikelaitoksen johtokunnan päätös on annettu oikaisuvaatimuksetekijälle tiedoksi sähköpostilla 28.6.2019. Oikaisuvaatimus on saapunut Helsingin kaupungin kirjaamoon 15.7.2019.

Oikaisuvaatimus on siten tehty määräajassa ja oikealle toimielimelle.

Oikaisuvaatimuksen perustelut pääpiirteittäin

Oikaisuvaatimuksessa on todettu, että viran täyttämistä koskeva päätös on ollut puutteellisesti perusteltu, sillä se ei ole sisältänyt hakijoiden

22.08.2019

nimiä eikä hakijoiden ansioita ole vertailtu perustuslain 125 § :n 2 momentin edellyttämällä tavalla.

Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo päätöksen olleen virheellinen myös siltä osin kuin siinä ei ole perusteltu haastatteluun kutsuttujen kärkihakijoiden valintaa. Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi todettu, että päätös on perustunut puutteelliseen valmisteluun, kun oikaisuvaatimuksen tekijää itseään ei ollut sisällytetty johtokunnan haastattelijoiden kärkihakijoiden joukkoon.

Oikaisuvaatimuksen tekijä lisäksi viittaa valituksi tulleen henkilön työkokemukseen ja katsoo, ettei se ole sisältänyt virkaan edellytettyä kokemusta, eikä virkaan valittu henkilö näin ollen täytä kyseisen viran yleisiä ja erityisiä vaatimuksia.

Edelleen oikaisuvaatimuksessa on todettu, että oikaisuvaatimuksen tekijän aiemmat viransijaisuudet sekä nykyinen hallintojohtajan viransijaisuus osoittavat, että oikaisuvaatimuksen tekijä täyttää merkittävästi paremmin viran hoitamiseksi hakuilmoituksessa asetetut vaatimukset.

Edellä olevilla perusteilla oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, että päätös viran täyttämistä on puutteellisesti perusteltu ja lainvastainen. Näin ollen päätös tulee kumota ja virkaan tulee valita oikaisuvaatimuksen tekijä.

Oikaisuvaatimuksen arviointi

Sovellettavat oikeusohjeet / Nimitysperusteiden arviointi ja hakijoiden ansioiden painottaminen

Oikaisuvaatimuksessakin viitattuja perustuslain 125 § 2 momentin mukaisia nimitysperusteita on oikeuskäytännössä tulkittu siten, että viranomaisen voi päätyä valitsemaan kelpoisuusvaatimukset täyttävistä hakijoista muunkin kuin kokeneimman hakijan.

Esimerkiksi korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa KHO 2005:44 tuomioistuimien on todennut, että nimitysperusteita on arvioitava kokonaisuutena, jossa koulutuksen ja työkokemuksen ohella on otettava huomioon myös hakijan viran hoitamisen kannalta merkitykselliset henkilökohtaiset ominaisuudet. KHO on edellä mainitussa ratkaisussaan todennut, että nimitysperusteita voidaan painottaa. KHO onkin antanut erityistä painoarvoa viranhakuilmoituksessa mainituille seikoille, virassa edellytettävillä keskeisillä osaamistekijöillä ja hakijoiden haastattelussa ilmi tulleilla ominaisuuksilla. Edelleen on todettava, että KHO on antanut erityisen vähän merkitystä työkokemukselle.

22.08.2019

Toisaalta myös korkeimman oikeuden ratkaisussa KKO 1996:141 katsottiin, että virkavalinnassa oli ollut oikeus painottaa hakijoiden ansioita hakevana olleen viranomaisen tarpeiden mukaan. Samoin ratkaisussa KKO: 2005:24 oli korkeimman oikeuden mukaan ansioiden painottaminen tapauksessa ollut viran tehtävien menestyksellisen hoitamisen kannalta objektiivisesti arvioiden hyväksyttävää.

Avoimna olevalla viran virka-asemalla on vaikutusta nimitysperusteiden painottamiseen siten, että johtamistehtäviin ja suorittajatason tehtäviin nimitysperusteita voidaan ja tuleekin painottaa eri tavalla. Yleisenä lähtökohtana on, että arvionvaraisilla henkilökohtaisilla ominaisuuksilla on suurempi painoarvo johtajan virkaan valittaessa, kun taas suorittajatason virkaan valittaessa enemmän painotusta annetaan koulutukselle ja käytännön kokemukselle. Ansioista ja henkilökohtaisista ominaisuuksista ei voida luoda tarkkoja laskentasääntöjä paremmuuden kaavamaiseksi laskemiseksi, kuten on mahdollista laskettaessa hakijoiden käytännön kokemusta (ks. tarkemmin Pulkkinen 2007). Kuitenkaan virkaan valittaessa eivät ratkaisevana tekijänä ole yksistään hakijalla olevat kokemusvuodet, vaan kokemusvuosien lisäksi vaikuttaa kokemuksen laatu (ks. tarkemmin Kulla 1991).

Virantäyttöön kuuluu viranomaisen harkintavaltaa. Oikeuskirjallisuudessa onkin todettu, että perustuslain nimitysperusteiden soveltamisen yhteydessä tämä viranomaisen harkintavalta ilmenee muun muassa viranomaisen oikeutena määritellä viran työtehtävät, painottaa nimitysperusteita tehtävien mukaisesti sekä päättää siitä, mikä merkitys viranhakijoiden erilaisille ansioille on annettava (ks. tarkemmin esim. Miettinen – Muukkonen, Lakimies 4/2006).

Päätöksentekijän harkintavaltaan kuuluu näin ollen se, että jotain kelpoisuusvaatimukseen kuuluvista vaatimuksista voidaan painottaa haastatteluun ja ansiovertailuun perustuvan kokonaisarvioinnin nojalla. Päätöksentekijällä on myös laaja harkintavalta sen osalta kenet se kelpoisuusvaatimuksista täyttävistä hakijoista arvioi ansioituneimmaksi hakijaksi, kunhan ei samalla syyllistytä syrjintään.

Sovellettavat oikeusohjeet / Hakijoiden haastattelu ja aiempi työskentely kunnan palveluksessa

Oikeuskäytännössä on todettu, että silloin kun virkaan valittu on ollut viran täyttävän kunnan palveluksessa aiemmin, on hänen henkilökohtaisia ominaisuuksia voitu arvioida muun muassa sen kannalta, että miten tehokkaasti hän on työstään selviytynyt ja kuinka aloitteellinen, itsenäinen ja tunnollinen hän on työntekijänä. Aikaisemmasta palvelusta tehdyt havainnot onkin hyväksytty tavaksi osoittaa kyvyn tulleen arvioiduksi (esim. OHaO 16.2.2007 taltionumero 07/0080/1). Tällaisen työnteki-

jän haastattelemista ei myöskään ole oikeuskäytännössä pidetty välttämättömänä.

Koska kenelläkään ei ole subjektiivista oikeutta tulla valituksi virkaan pelkästään siksi, että hänellä on esimerkiksi pitempi työkokemus kuin muilla hakijoilla (KHO 19.9.1997/2296), myöskään oikaisuvaatimuksessa esitetty aiempi haetun viran viransijaisuuden hoito ei voi tuottaa subjektiivista oikeutta haastatteluun pääsemiseksi. Lisäksi kyseessä olevan johtajan haun yhteydessä oikaisuvaatimuksen tekijä ei tiettävästi ole erikseen tiedustellut johtokunnalta perusteluja omien ansioidensa arvioinnin osalta.

Sovellettavat oikeusohjeet / Viran täyttämistä koskevan päätöksen perusteleminen

Hallintolain 45 §:n mukaan virantäyttöpäätös on perusteltava. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa KHO 1992-A-26 todetaan, että hallintomenettelyssä tehty päätös on perusteltava ilmoittamalla sen perusteena olevat pääasialliset tosiseikat sekä säännökset ja määräykset. KHO:n ratkaisussaan viittaama ”pääasialliset tosiseikat” tarkoittaa sitä, että virkavalintapäätöksen perusteluista on ilmettävä lyhyesti, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet valintaan, eli miten virkaan valituksi tullut täyttää kelpoisuusvaatimukset ja muut edellytykset virkaan paremmin kuin muut hakijat.

Hakuilmoituksessa mainitut viran kelpoisuusvaatimukset

Perustuslain 125 §:n 2 momentin mukaan yleiset nimitysperusteet julkiisiin virkoihin ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaisuus. Erityiset kelpoisuusvaatimukset ovat olleet hakuilmoituksessa kerrotusti ylempi korkeakoulututkinto, riittävä johtamiskokemus ja riittävä kokemus yksikön toimialalta.

Hakuilmoituksessa on todettu virkaan haettavan erityisesti henkilöstöjohtamiseen (HR) vahvaa panosta tuovaa liiketoimintalähtöistä ammatilasta ja kuten oikaisuvaatimuksessakin todettu, on hakuilmoituksessa myös mainittu olevan tärkeää hallita HR:n lisäksi myös muiden tukitoimintojen, kuten hankinnan johtaminen.

Lisäksi hakuilmoituksessa on todettu virkaan haettavan johtajaa, jolla on näyttöä edistyksellisestä ja menestyksekkästä HR-johtamisesta suorittavan työn työyhteisöissä, kyky kehittää toimintoja innovatiivisesti, erinomaiset yhteistyötaidot, kyky kantaa vastuuta ja toimia ratkaisuhakuisesti sekä onnistumista myös tulevan johtajan oman yksikön asian-
tuntijaorganisaation johtamisessa.

Hakijoiden pätevyyden arviointi

22.08.2019

Hakijoiden pätevyyttä on arvioitu edellä mainittujen viran kelpoisuusvaatimusten perusteella. Näiden vaatimusten täyttymistä hakijoiden kohdalla on pyritty johtokunnan suorittamalla haastatteluilla tarkentamaan siitä, mitä haastatteluun valittujen hakemusasiakirjoista on ilmennyt. Haastatteluissa on saatu syventävää tietoa hakijoiden työkokemuksesta ja taidoista sekä henkilökohtaisista ominaisuuksista. Kaikille haastateltaville on esitetty samat kysymykset.

Lisäksi haastattelijat ovat haastattelujen jälkeen keskustelleet hakijoiden selviytymisestä haastattelutilanteesta ja hakijoista syntyneistä mielikuvista. Haastattelijoiden on voitu katsoa omaavan sen asiantunteumuksen, jota avoimena olleen johtajan viran valinta edellyttää. Haastattelut on siten toteutettu huolellisesti.

Hakuilmoituksessa ei ole nimenomaisesti vaadittu kokemusta hankintojen johtamista koskevista tehtävistä, vaan yleisesti yksiköiden tukitoimintojen johtamisen hallinnasta, joista hankintojen johtaminen on ollut hakuilmoituksessa mainittuna yhtenä esimerkkinä. Koska kokemusta hankintojen johtamisesta ei siten nimenomaisesti ole vaadittu, on tällöin yksikön johtajan virassa tarvittavat tiedot ja taidot tukitoimintojen johtamisesta voitu hankkia muullakin työkokemuksella.

Kärkihakijat, ansiovertailu ja haastattelut

Johtokunnan 25.6.2019 kokouksen pöytäkirjasta ilmenevät kärkihakijoiden nimet sekä heidän välillään suoritettu ansiovertailu.

Kärkihakijoiden valinnan osalta todetaan, että viranhakumenettelyn luonteeseen kuuluu myös se, että vain osa hakijoista kutsutaan haastatteluun. Edelleen, kun virantäytössä usein on useita haastateltavia, ei myöskään ole vaadittu, että jokaista hakijaa tulisi verrata yksityiskohtaisesti muihin hakijoihin. Yksityiskohtainen ansiovertailu voidaan useiden hakijoiden joukosta rajata sellaisiin hakijoihin, joita pidetään varteentettävimpina. Tämän johdosta haastatteluun ja johtokunnan suorittamaan ansiovertailuun on valittu ne hakijat, joiden on katsottu voivan parhaiten ja kyvykkäimmin suorittaa avoimena olevaan virkaan kuuluvat tehtävät.

Kaikkien hakijoiden osalta lopullinen valinta on perustunut kokonaisuuskäytännön harkintaan, jossa on painotettu henkilökohtaisia ominaisuuksia, koska niiden merkitys on kyseessä olevan viran hoidon kannalta tärkeää.

Päätöksen perusteleminen

Johtokunnan pöytäkirjasta ilmenee millä perusteilla virkaan valittu henkilö on katsottu ansioituneemmaksi kuin muut hakijat.

Johtajan valintaa on perusteltu johtokunnan 25.6.2019 pidetyn kokouksen pöytäkirjassa 14/2019 seuraavasti:

”Kokonaisarvioinnin perusteella hänen kykyprofiilinsa on erittäin vahva ja hän omaa erinomaiset edellytykset vastata HKL:n tulevaisuuden haasteisiin, joista erityisinä vahvuuksina Lumijärvellä ovat henkilöstö- ja muutosjohtaminen. Lumijärvi pystyy parhaiten antamaan sellaisen panoksen, jota HKL tässä tilanteessa menestyäkseen tarvitsee. Lumijärven vahvuuksia ovat mm. maanläheinen avoin johtamistyyli, selkeäpiirteisyys, ratkaisuhakuisuus, kyky kommunikoida vakuuttavasti eri tasoilla henkilöstöryhmien kanssa sekä täytöntöönpanokyky. Vaikka hän on tavoitehakuinen ja omaa kyvyn strategiseen ajatteluun ja kriittiseen päättelykykyyn, on hänen työtapansa kuitenkin myös hyvin käytännönläheinen ja aikaansaava ja hän on helposti lähestyttävä. Hän on onnistunut menestyksekkäästi monissa muutoksissa ja haasteellisissa henkilöstöjohtamisen tehtävissä. Lumijärvellä on vahvat näytöt työhyvinvoinnin parantamisesta myös työntekijävaltaisessa yhteisössä. Hänen vahvuuksiinsa kuuluvat myös esimiesten johtamistyön tukeminen sekä työehtosopimusten tuntemus ja soveltaminen. Hänellä on vahva motivaatio sekä potentiaali tukea HKL:ää niin lähiajan kuin myös pitemmän aikavälin strategisissa ja käytännönläheisissä haasteissa. Hyvä toimialatuntemus on myös hänelle eduksi.”

Johtopäätös

Johtokunnan päätös on perustunut hakijoiden vertailuun, jossa koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi on otettu huomioon hakijoiden henkilökohtaiset ominaisuudet. Hakijoiden henkilökohtaisia ominaisuuksia on ollut mahdollista arvioida suoritettujen haastattelujen ja henkilöarviointien sekä aikaisemman työkokemuksen perusteella.

Henkilöstö ja liiketoiminnan tuki -yksikön johtajan valinnassa on huomioitu viralle asetetut ehdottomat vaatimukset sekä hakuilmoituksessa mainitut kriteerit. Lisäksi johtokunnan kokouksen pöytäkirjaan 14/2019 on kirjattu haastateltujen hakijoiden hakemusasiakirjoista ilmenneet ansiot. Hakijoita on arvioitu heidän hakemuksestaan ilmenneiden ansioiden ja aikaisemman työkokemuksen perusteella siten, että vertailu on suoritettu kyseessä olevan hakijan ja kaikkien muiden hakijoiden välillä.

Edellä mainituilla perusteilla voidaan todeta, että johtokunnan tekemä viran täyttämistä koskeva päätös on perustunut kokonaisharkintaan. Tehtävään valittua henkilöä on asiassa saadun selvityksen perusteella voitu pitää oikaisuvaatimuksen tekijää soveltuvampana ja ansioituneempana haettavana olleeseen virkaan.

Esittelijä

Postiosoite
PL 53250
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hkl@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 7 A
Helsinki 53
<http://hkl.fi>

Puhelin
3101071
Faksi
09655783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI3280001301351509
Alv.nro
FI02012566

22.08.2019

Asia/5

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus 15.7.2019, liikenneliikelaitoksen johtokunnan päätös
25.6.2019 § 25

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 25.06.2019 § 125

HEL 2019-007001 T 01 01 01 01

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti, että Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen henkilöstö ja liiketoiminnan tuki -yksikön johtajaksi valitaan Petri Lumijärvi 1.10.2019 alkaen niin, että virasta maksettava kokonaispalkka on 7000 euroa/kk.

20.06.2019 Pöydälle

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi